

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

МАГІСТР

Кафедра політичних наук і права

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету урбаністики та
просторового планування

/ А.М. Мамедов /

23 червня 2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ІНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
У СФЕРІ МІСТОБУДІВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ”**

шифр	назва спеціальності
281	Публічне управління та адміністрування
	Освітня програма
	Державне управління у сфері містобудівної діяльності

Розробники

Халабуденко О.А., к.ю.н., доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри політичних наук і права

протокол №12 від 21 червня 2022 року

Завідувач кафедри (Перегуда Є.В.).

Схвалено науково-методичною комісією спеціальності “Публічне управління та адміністрування”

Протокол №3 від 20 червня 2022 року

Голова НМКС (Хлапонін Д.Ю.)

ВИТЯГ З НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ 2022-2023 рр.

шифр	Бакалавр ОПП	Форма навчання: денна										Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження
	Назва спеціальності (спеціалізації)	на Кредитів	Обсяг годин					Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	Разом	аудиторних									
					у тому числі			КП	КР	РГ	р			
					Л	Лр	Пз							
281	Публічне управління та адміністрування (“Державне управління у сфері містобудівної діяльності”)	4,5	135	50	24		26				1	3	2	

шифр	Бакалавр ОПП	Форма навчання: заочна										Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження
	Назва спеціальності (спеціалізації)	на Кредитів	Обсяг годин					Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних Разом										
					Л	Лр	Пз	КП	КР	РГ	р			
281	Публічне управління та адміністрування (“Державне управління у сфері містобудівної діяльності”)	4,5	135	24	6		18				1	3	2	

АНОТАЦІЯ

Програма дисципліни “Інституційно-правові засади державного управління у сфері містобудівної діяльності” розроблена на основі концепції права на місто та покликана висвітлити в рамках цієї концепції комплекс питань, пов’язаних із правовим регулюванням міського соціального середовища, особливостей правового регулювання відносин, що виникають у процесі створення, розподілу та присвоєння прав суб’єктів, локалізованих у містах, питання реалізації прав участі таких суб’єктів в справах міста, та інститутів що забезпечують реалізацію цих прав.

Ознайомлення з закономірностями становлення і функціонування інститутів, що забезпечують функціонування міста відіграє суттєву роль у формуванні демократичного світогляду, патріотичного ставлення до правової системи своєї держави та турботливого відношенню до простіру жителів людини. Це дає змогу краще орієнтуватися в загальнотеоретичних проблемах, розширює політичний світогляд. Опанування цієї навчальної дисципліни необхідне для набуття професійного світогляду, без якого не може бути повноцінного фахівця у сфері публічного управління.

МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни “Інституційно-правові засади державного управління у сфері містобудівної діяльності” полягає у формуванні в студентів стійкого уявлення про соціальну, правову та політичну дійсність існування сучасного міста, прав, пов’язаних з ним, інститутів, що забезпечують право на місто, а також компетентностей, пов’язаних із здатністю застосовувати механізми державного та публічного управління у процесі формування та реалізації державної політики у сфері містобудівної діяльності, просторового планування та забудови територій, готувати проекти управлінських рішень у цій сфері.

Компетенції студентів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни

Код	Зміст	Результати навчання
ІК	Здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.	ПРН01. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень. ПРН02. Розв’язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення.
ЗК01.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ПРН06. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загальноорганізаційних структур.
ЗК02	Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо.	ПРН07. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.
ЗК04.	Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.	
СК01.	Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв’язувати конфлікти.	
СК02.	Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.	
СК05.	Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та	

	органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними.	ПРН08. Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.
СК07.	Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.	ПРН11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.
СК08.	Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.	ДПРН01. Застосовувати сучасні механізми і технології державного та публічного управління у процесі забезпечення формування та/або реалізації державної політики у сфері містобудівної діяльності на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.
ДСК01.	Здатність застосовувати сучасні механізми і технології державного та публічного управління у процесі забезпечення формування та/або реалізації державної політики у сфері містобудівної діяльності на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.	ДПРН02. Готувати проекти управлінських рішень органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових та службових осіб у сфері містобудівної діяльності, просторового планування та забудови територій, кваліфіковано оцінювати та застосовувати чинні законодавчі акти, що діють у згаданих сферах державного управління.
ДСК02.	Здатність готувати проекти управлінських рішень органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових та службових осіб у сфері містобудівної діяльності, просторового планування та забудови територій, кваліфіковано оцінювати та застосовувати чинні законодавчі акти, що діють у згаданих сферах державного управління.	

Керівник курсу:

Халабуденко Олег Анатолійович

Науковий ступінь: кандидат юридичних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри політичних наук і права

Ауд. 431 Центрального корпусу КНУБА

Профіль на сайті КНУБА: http://www.knuba.edu.ua/?page_id=47977

Контакти: (050)986-13-69;

E-mail: khalabudenko.aa@knuba.edu.ua; gelo717@gmail.com

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Вивчення курсу “Інституційно-правові засади державного управління у сфері містобудівної діяльності” здійснюється у формі лекцій, практичних занять, самостійної роботи студентів над джерелами та навчально-методичною літературою, написання індивідуальних завдань, модульного та підсумкового контролю.

Лекція як провідна організаційна форма навчального процесу вводить в предметне поле Інституційно-правових засад державного управління у сфері містобудівної діяльності,

знайомить з найбільш важливими проблемами сучасної науки публічного управління та права (світової та вітчизняної), забезпечує системність знань. Наявність лекційного матеріалу допоможе студентам здобути цілісні знання з опорою на новітні досягнення світової та вітчизняної юридичної науки. Викладач постійно оновлює, доопрацьовує, систематизує лекційний матеріал, подає його в навчально-орієнтованій інтерпретації.

Практичне заняття – колективна форма аудиторних занять, активний метод перевірки знань, якому передують лекція і самостійне опрацювання студентами джерел національного та міжнародного права, посібників, підручників, поточних публікацій в друкованих та електронних ЗМІ, власного конспекту лекцій. Під час семінарів студенти виступають з підготовленими доповідями, беруть участь в обговоренні інших доповідей (дискусії), формулюють запитання, виступають з рецензіями, висловлюють власні оцінки, погляди, демонструють вміння та навички правового аналізу новітніх державних та правових процесів та явищ.

Зміст курсу для студентів денної форми навчання спеціальності 281 “Публічне управління та адміністрування” охоплює 12 тем і розрахований на 24 години лекційних та 26 годин практичних занять. Кожна тема містить окремі питання, висвітлення яких розкриває конкретну проблему.

Для підготовки кожної теми семінарів студентам пропонується список рекомендованої літератури, опрацювання якої дозволить ґрунтовно опанувати відповідну проблематику. Рекомендованою літературою можна скористатися на Освітньому сайті КНУБА, в читальному залі бібліотеки КНУБА, в навчально-методичному кабінеті кафедри політичних наук і права (ауд. 432). Крім того, бібліотека та навчально-методичний кабінет володіють розгалуженими фондами періодичних видань, ознайомлення з якими допоможе студентам актуалізувати отримані юридичні знання.

Під час роботи на семінарі студенти повинні продемонструвати свої знання вільно оперуючи засвоєним понятійно-категоріальним апаратом з Теорії держави і права.

Високу оцінку студент отримує тоді, коли системно логічно висвітлює навчальну проблему своїми словами, користуючись власним конспектом та відповідними записами.

Перші доповіді з питань семінару варто розраховувати на 10-15 хв., як правило, з трибуни перед аудиторією. Подальше обговорення доповіді включає такі форми участі в семінарі: доповнення, запитання, зауваження, побажання, розгорнута оцінка. Регламент участі в обговоренні доповіді – до 5 хв.

Консультації з дисципліни проводяться керівником курсу щотижнево в ауд. 431 Центрального корпусу КНУБА. Якщо заняття з дисципліни проводить інший викладач, графік консультаційних занять доводиться ним до студентів на початку вивчення дисципліни.

ЗМІСТ КУРСУ

МОДУЛЬ 1.

ІНСТИТУЦІЙНА ТА ІНСТИТУЦІОНАЛЬНА СИСТЕМА МІСТА

Тема 1. Інституційна основа становлення, функціонування та розвитку міського середовища

1. Сучасні концепції міста та права на місто.
2. Соціальні інститути міста.
3. Процес інституціоналізації міського середовища
4. Правовий вимір процесу створення, організації та функціонування міського середовища.

Тема 2. Будівельне право у фокусі концепції права на місто та матриця реалізації містобудівної діяльності

1. Концепції будівельного права у матриці галузевого поділу права в Україні.
2. Концепції будівельного права в матриці поділу права на приватне та публічне
3. Концепція будівельного права за кордоном.
4. Будівельне право як ядро концепції “права на місто”.
5. Право на місто у фокусі прав людини.

Тема 3. Нормативно-правове регулювання реалізації права на місто

1. Міжнародні акти забезпечення права на місто
2. Конституційні положення реалізації права на місто.
3. Публічно-правові нормативні акти, що забезпечують реалізацію права на місто
4. Приватно-правові нормативні акти, що забезпечують реалізацію права на місто.
5. Правові та технічні норми в урбаністиці.
6. Норми приватно-правової відповідальності за порушення права на місто.
7. Норми адміністративної відповідальності за порушення права на місто
8. Норми кримінальної відповідальності порушення права міста.
9. Нормативна система FIDIC та питання гармонізації національної нормативно-правової системи з “м`яким правом” у будівництві.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО ТА МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ 1

1. Інституційна основа становлення, функціонування та розвитку міського середовища
2. Сучасні концепції міста та права на місто.
3. Соціальні інститути міста.
4. Процес інституціоналізації міського середовища
5. Правовий вимір процесу створення, організації та функціонування міського середовища.
6. Правові та технічні норми в урбаністиці.
7. Будівельне право у фокусі концепції права на місто
8. Концепції будівельного права у матриці галузевого поділу права в Україні.
9. Концепції будівельного права в матриці поділу права на приватне та публічне
10. Концепція будівельного права за кордоном
11. Будівельне право як ядро концепції “права на місто”.
12. Право на місто у фокусі прав людини.
13. Нормативно-правове регулювання реалізації права на місто
14. Міжнародні акти забезпечення права на місто
15. Конституційні положення реалізації права на місто.
16. Публічно-правові нормативно-правові акти, що забезпечують реалізацію права на місто
17. Приватно-правові нормативно-правові акти, що забезпечують реалізацію права на місто
18. Норми адміністративної відповідальності за порушення права на місто
19. Норми кримінальної відповідальності порушення права міста.
20. Нормативна система FIDIC та питання гармонізації національної нормативно-правової системи з “м`яким правом” у будівництві.

МОДУЛЬ 2.

ПУБЛІЧНІ ІНСТИТУЦІЇ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ РЕАЛІЗАЦІЮ ПРАВА НА МІСТО

Тема 4. Інституції, які забезпечують реалізацію права на місто

1. Державні та публічні інституції України, які забезпечують організацію та функціонування міського середовища.
2. Компетенція та діяльність профільних комітетів Верховної Ради України (з питань державного будівництва, місцевого самоврядування, будівництва, містобудування, житлово-комунального господарства тощо).
3. Компетенція та діяльність Кабінету Міністрів України та профільного міністерства (Міністерство розвитку громад та територій України.)
4. Повноваження та діяльність інших центральних органів виконавчої влади та установ (Державна інспекція архітектури та містобудування, Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру, Державний фонд документації із землеустрою та оцінки земель та ін.).

5. Сфера компетенції та діяльність місцевих органів виконавчої влади.
6. Органи місцевого самоврядування у системі реалізації права на місто.
7. Інституції та правові положення, що забезпечують реєстрацію, гарантію та захист прав осіб на місто в Україні.

Тема 5. Реалізація, застосування права на місто та форми розгляду конфліктних ситуацій при реалізації права на місто за участі публічних інституцій

1. Основні види документації із землеустрою та землевпорядкування. Вимоги щодо їх погодження та затвердження.
2. Відповідальність за правопорушення у сфері містобудівної діяльності.
3. Судовий порядок вирішення земельних спорів.
4. Дозвільна документація на будівництво. Отримання документів дозвільного характеру.
5. Аудит об'єкта та забудовника. Аудит документів на новобудови.
6. Огляд типових контрактів FIDIC, структура та їх особливості. Застосування проформ FIDIC в Україні (доцільність, їх імплементація, рекомендації).
7. Рада з врегулювання/запобігання спорів у контрактах FIDIC. Судова практика в Україні з питань застосування контрактів FIDIC.
8. Судовий порядок спорів в сфері будівництва.
9. Правовстановлюючі документи на нерухомість.
10. Легалізація самочинного будівництва.
11. Електронна торгівля нерухомим майном (он-лайн аукціони). Процедура проведення електронних торгів з продажу нерухомого майна.
12. Судові спори з органами державної влади та органами місцевого самоврядування стосовно прав на об'єкти нерухомого майна.
13. Практика притягнення до відповідальності у сфері незаконного заволодіння нерухомим майном.
14. Адміністративно-правова та кримінально-правова відповідальність за порушення права на місто.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО ТА МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ - 2

1. Державні національні та локальні інституції України, які забезпечують реалізацію права на місто.
2. Публічні інституції України, які забезпечують організацію та функціонування міського середовища.
3. Інституції, які забезпечують гарантію та захист прав приватних осіб на місто в Україні та за кордоном.
4. Компетенція та діяльність Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства;
5. Компетенція та діяльність Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування.
6. Компетенція та діяльність Кабінету Міністрів України (Міністерство розвитку громад та територій)
7. Компетенція та діяльність Державної інспекції архітектури та містобудування України (ДІАМ)
8. Інституції та правові положення, що забезпечують реєстрацію, гарантію та захист прав осіб на місто в Україні.
9. Компетенція та діяльність Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру.
10. Компетенція та діяльність Державного фонду документації із землеустрою та оцінки земель
11. Компетенція та діяльність виконавчих органів сільських, селищних та міських рад.

12. Компетенція та діяльність районних, районів у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій.
13. Компетенція та діяльність державних реєстраторів прав на нерухоме майно.
14. Компетенція та діяльність органів нотаріату.
15. Інститут територіальних громад в зв'язку із реалізацією права на місто.
16. Інститут форм безпосереднього волевиявлення територіальних громад: місцевих виборів, місцевих референдумів та інших форм безпосередньої демократії.
17. Компетенція органів місцевого самоврядування при реалізації права на місто.
18. Питання розгляду конфліктних ситуацій при реалізації права на місто.
19. Землепорядна документація. Користування Державним фондом документації із землеустрою.
20. Основні види документації із землеустрою та вимоги щодо їх погодження та затвердження.
21. Судовий порядок вирішення земельних спорів.
22. Дозвільна документація на будівництво. Отримання документів дозвільного характеру у сфері будівництва.
23. Аудит об'єкта та забудовника. Аудит документів на новобудови.
24. Моделі інвестування в первинну нерухомість.
25. Огляд типових контрактів FIDIC, структура та їх особливості і різниця
26. Застосування проформ FIDIC в Україні, окремі питання (доцільність, їх імплементація, рекомендації).
27. Рада з врегулювання/запобігання спорів у контрактах FIDIC.
28. Судова практика в Україні з питань застосування контрактів FIDIC.
29. Судовий порядок спорів в сфері будівництва.
30. Правовстановлюючі документи на нерухомість.
31. Електронна торгівля нерухомим майном (он-лайн аукціони).
32. Система "СЕТАМ" та її особливості.
33. Процедура проведення електронних торгів з продажу нерухомого майна.
34. Судова практика вирішення спорів, пов'язаних з електронними торгами з продажу нерухомого майна.
35. Судові спори з органами державної влади та органами місцевого самоврядування стосовно прав на об'єкти нерухомого майна.
36. Практика звернення до Офісу протидії рейдерству Міністерства юстиції України.
37. Практика притягнення до відповідальності у сфері незаконного заволодіння нерухомим майном.

МОДУЛЬ 3

ФОРМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВ ПРИВЛАСНЕННЯ НА МІСТО

Тема 6. Поняття та характеристика форм реалізації права на місто

1. Політико-правові аспекти реалізації права на місто.
2. Реалізація права на участь
3. Право на привласнення
4. Право на доступне житло
5. Право на інфраструктуру
6. Право на екологічне міське середовище
7. Гендерні аспекти реалізації права на місто

Тема 7. Проблемні питання правового статусу суб'єктів, що беруть участь у процесі створення середовища, та суб'єктів привласнення

1. Питання правового статусу суб'єктів будівництва (замовників, забудовників, проєктувальників, архітекторів) як професіоналів.
2. Правовий статус консультантів в сфері девелопменту, інвестування та будівництва.
3. Правовий статус інвесторів.

4. Суб'єкти привласнення як особи, які здійснюють права споживачів

Тема 8. Правовий режим об'єктів привласнення

1. Сучасні концепції нерухомих речей та об'єктів, з ними пов'язаних.
2. Проблемні питання правового режиму земельних ділянок у міському середовищі.
3. Проблемні питання правового режиму багатоквартирних будинків.
4. Зміна цільового призначення об'єктів присвоєння.
5. Проблемні питання поверхової власності. Квартирні права.
6. Проблемні питання правового режиму житлових приміщень у багатоквартирних будинках.
7. Проблемні питання правового режиму нежитлових приміщень у багатоквартирних будинках.
8. Правові аспекти доступу до міської інфраструктури та зон рекреації.

Тема 9. Правовий режим інформаційного середовища у міському просторі

1. Роль та значення інформації в міському просторі
2. Право на інформування у міському просторі
3. Правові аспекти інтернету речей у міському просторі
4. Цифрові інструменти в сфері нерухомості
5. Види цифрових послуг, які можна надавати клієнтам онлайн.
7. Перевірка нерухомості за допомогою онлайн інструментів.
8. Електронний документообіг в сфері нерухомості.
9. Правові аспекти захисту персональних та індустріальних даних у міському просторі.

Тема 10. Речові права як субстанційне ядро права на привласнення

1. Сучасні концепції речових прав та прав на міський простір.
2. Обмеження абсолютної дії речових прав у міському середовищі
3. Обтяження та питання ієрархії прав на об'єкти привласнення.
4. Конструкції речових прав, що забезпечують право на привласнення: суперфіцій, узуфрукти, сервітути, емфітевзис.
5. Загальна власність та права очікування в контексті реалізації права на привласнення.
6. Актуальні питання сусідських прав.
7. Актуальні питання захисту речових прав у міському просторі.

Тема 11. Актуальні питання регулятивних та охоронних відносин, спрямованих на реалізацію права привласнення

1. Особливості договірних відносин з метою встановлення речових прав на земельну ділянку.
2. Поняття та види договорів про передачу нерухомого майна у власність.
3. Особливості договірних відносин при встановленні прав очікування на об'єкти нерухомості (права очікування та договори на участь у пайовому будівництві).
4. Особливості договору генерального підряду.
5. Моделі співробітництва при організації підрядних робіт у будівництві.
6. Особливості договорів на проектування у будівництві.
7. Питання спадкування прав привласнення та прав очікування.
8. Приватно-правова відповідальність за порушення права на місто.
9. Договірна та деліктна відповідальність у будівництві.
10. Порядок вирішення спорів щодо нерухомого майна.

Тема 12. Питання правового регулювання інвестиційної діяльності на об'єкти привласнення

1. Поняття інвестицій в сфері створення об'єктів прав привласнення..
2. Суб'єкти інвестиційної діяльності.
3. Права, обов'язки і гарантії суб'єктів інвестиційної діяльності.

4. Організаційно-правові механізми фінансування капітального будівництва.
5. Правовий режим розробки і затвердження інвестиційних проєктів будівництва.
6. Моделі інвестування в первинну нерухомість.
7. Порядок реалізації інвестиційних проєктів будівництва.
8. Основні засади проведення експертизи інвестиційних програм і проєктів будівництва.
9. Участь держави в інвестиційній діяльності.
10. Судова практика щодо інвестування.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО ТА МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ - 3

1. Політико-правові аспекти реалізації права на місто.
2. Реалізація права на участь
3. Право на привласнення
4. Право на доступне житло
5. Право на інфраструктуру
6. Право на екологічне міське середовище
7. Гендерні аспекти реалізації права на місто
8. Проблемні питання правового статусу суб'єктів, що беруть участь у процесі створення середовища, та суб'єктів привласнення/
 9. Питання правового статусу суб'єктів будівництва (замовників, забудовників, проєктувальників, архітекторів) як професіоналів.
 10. Правовий статус консультантів.
 11. Правовий статус інвесторів.
 12. Суб'єкти привласнення як особи, які здійснюють права споживачів
 13. Правовий режим об'єктів привласнення
 14. Сучасні концепції нерухомих речей та об'єктів, з ними пов'язаних.
 15. Проблемні питання правового режиму земельних ділянок у міському середовищі.
 16. Проблемні питання правового режиму багатоквартирних будинків.
 17. Зміна цільового призначення об'єктів привласнення.
 18. Проблемні питання поверхової власності. Квартирні права.
 19. Проблемні питання правового режиму житлових приміщень у багатоквартирних будинках.
 20. Проблемні питання правового режиму нежитлових приміщень у багатоквартирних будинках.
 21. Правові аспекти доступу до міської інфраструктури та зон рекреації.
 22. Правовий режим інформаційного середовища у міському просторі
 23. Роль та значення інформації в міському просторі
 24. Право на інформування у міському просторі
 25. Правові аспекти інтернету речей у міському просторі
 26. Цифрові інструменти в сфері нерухомості
 27. Види цифрових послуг, які можна надавати онлайн.
 28. Перевірка нерухомості за допомогою онлайн інструментів.
 29. Електронний документообіг в сфері нерухомості.
 30. Правові аспекти захисту персональних та індустріальних даних у міському просторі.
 31. Речові права як субстанційне ядро права на привласнення
 32. Сучасні концепції речових прав та міський простір.
 33. Обмеження абсолютної дії речових прав у міському середовищі
 34. Обтяження та питання ієрархії прав на об'єкти привласнення
 35. Конструкції речових прав, що забезпечують право на привласнення: суперфіцій, узурпути, сервітути, емфітевзис.
 36. Загальна власність та права очікування в контексті реалізації права на привласнення.
 37. Актуальні питання сусідських прав.
 38. Актуальні питання захисту речових прав у міському просторі

39. Актуальні питання регулятивних та охоронних відносин, спрямованих на реалізацію права на привласнення
40. Особливості договірних відносин під час встановлення речових прав на земельну ділянку.
41. Особливості договірних відносин при встановленні прав очікування на об'єкти нерухомості (права очікування та договори на участь у пайовому будівництві).
42. Особливості договору генерального підяду.
43. Моделі співробітництва при організації підрядних робіт у будівництві.
44. Особливості договорів на проектування у будівництві.
45. Договірна та деліктна відповідальність у будівництві.
46. Питання спадкування прав привласнення та прав очікування.
47. Приватно-правова відповідальність за порушення прав на місто.
48. Питання правового регулювання інвестиційної діяльності на об'єкти привласнення
49. Поняття інвестицій в сфері створення об'єктів прав привласнення..
50. Суб'єкти інвестиційної діяльності.
51. Права, обов'язки і гарантії суб'єктів інвестиційної діяльності.
52. Організаційно-правові механізми фінансування капітального будівництва.
53. Правовий режим розробки і затвердження інвестиційних проєктів будівництва.
54. Порядок реалізації інвестиційних проєктів будівництва.
55. Основні засади проведення експертизи інвестиційних програм і проєктів будівництва.
56. Участь держави в інвестиційній діяльності.
57. Судова практика щодо інвестування.

ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ ТА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Індивідуальне завдання підлягає захисту студентом на заняттях, які призначаються додатково. Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Студенти можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг 18-24 сторінок А4 тексту (кегль Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь студента у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до закінчення семестру. Заняття із захисту індивідуальних завдань призначаються не пізніше, ніж за 1 тиждень до закінчення семестру. Викладач має право вимагати доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає вимогам.

Тематика індивідуальних завдань для студентів денної та контрольних робіт для студентів заочної форми навчання:

1. Актуальні питання становлення та функціонування інституційної системи міста
2. Місто у правовому вимірі
3. Форми інституціоналізації міського середовища
4. Актуальні питання співвідношення правових та технічних норм в урбаністиці
5. Дискусійні питання будівельного та містобудівного права.
6. Правовий вимір містобудівної діяльності.
7. Право на місто як розновид прав людини.

8. Компетенція та особливості функціонування державних національних та локальних інституцій України, що забезпечують реалізацію права на місто.
9. Інституції, що забезпечують гарантію та захист прав приватних осіб на місто.
10. Актуальні питання дії міжнародних актів, які забезпечують право на місто
11. Питання систематизації нормативно-правових актів у сфері будівництва та архітектури
12. Проблеми застосування норм FIDIC в Україні
13. Питання прямої та опосередкованої участі громадян при вирішенні проблем міста
14. Питання класифікації прав на місто та прав, що належать до різних галузей права
15. Актуальні питання захисту прав учасників пайового будівництва
16. Моделі інвестування у будівництво
17. Умови та шляхи реалізації публічної політики, що спрямована на сталий розвиток міста
18. Актуальні питання відповідальності підрядника у договорах будівельного підряду
19. Питання квартирних прав.
20. Питання успадкування часток у будівництві.
21. Питання цифровізації послуг в сфері будівництва.
22. Особливості вирішення спорів в сфері будівництва з участю органів публічної влади.

МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАЬ

Вивчення курсу “Інституційно-правові засади державного управління у сфері містобудівної діяльності” в організаційному плані здійснюється за модульно-рейтинговою системою, яка спрямована на активізацію поглибленого засвоєння студентами державно-правових явищ та процесів і самостійну творчу роботу з формування власної правової культури.

Рейтингова оцінка з дисципліни – це сума оцінок (балів) усіх видів навчання студентів, які передбачаються навчальною програмою. До них відносяться:

- відвідування лекцій і наявність та якість конспектів лекцій;
- відвідування семінарів та участь в них:
 - а) виступи з доповідями,
 - б) доповнення доповідей,
 - г) вміння формулювати і ставити питання, вести дискусії
- написання та захист індивідуальних завдань.

Модульний контроль проводиться після завершення практичних занять і здійснюється за навчальними матеріалами, що розглядався в курсі. Формою модульного контролю є письмові контрольні роботи, тестування та усне опитування студентів.

До модульного контролю допускаються студенти, які виконали усі види навчальних робіт, передбачених навчальною програмою.

Студенти, які не пройшли модульний контроль, не допускаються до підсумкового контролю (екзамену).

За дозволом деканату та за згодою кафедри окремі студенти (при наявності необхідної мотивації) можуть в додатковий час спробувати підвищити свій рейтинг модульного контролю.

При оцінюванні знань студентів використовується чотирибальна шкала оцінювання (5, 4, 3, 2), яка водночас приводиться у відповідність до європейської шкали оцінювання ECTS за таблицею:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю	не зараховано з можливістю

		повторного складання	повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Студенту, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Студент має право на оскарження результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться до студентів на початку вивчення дисципліни.

Розподіл балів, які отримують студенти іспит

Поточне оцінювання та самостійна робота			ІЗ	Сума
M1	M1	M3		
25	25	20	30	100

ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Інституційна основа становлення, функціонування та розвитку міського середовища
2. Сучасні концепції міста та права на місто.
3. Соціальні інститути міста.
4. Процес інституціоналізації міського середовища
5. Правовий вимір процесу створення, організації та функціонування міського середовища.
6. Правові та технічні норми в урбаністиці.
7. Будівельне право у фокусі концепції права на місто
8. Концепції будівельного права у матриці галузевого поділу права в Україні.
9. Концепції будівельного права в матриці поділу права на приватне та публічне
10. Концепція будівельного права за кордоном
11. Будівельне право як ядро концепції “права на місто”.
12. Право на місто у фокусі прав людини.
13. Нормативно-правове регулювання реалізації права на місто
14. Міжнародні акти забезпечення права на місто
15. Конституційні положення реалізації права на місто.
16. Публічно-правові нормативно-правові акти, що забезпечують реалізацію права на місто
17. Приватно-правові нормативно-правові акти, що забезпечують реалізацію права на місто
18. Норми адміністративної відповідальності за порушення права на місто
19. Норми кримінальної відповідальності порушення права міста.
20. Нормативна система FIDIC та питання гармонізації національної нормативно-правової системи з «м'яким правом» у будівництві.
21. Державні національні та локальні інституції України, що забезпечують реалізацію права на місто.
22. Публічні інституції України, що забезпечують організацію та функціонування міського середовища.
23. Інституції, що забезпечують гарантію та захист прав приватних осіб на місто в Україні та за кордоном.
24. Компетенція та діяльність Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства;
25. Компетенція та діяльність Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування.

26. Компетенція та діяльність Кабінету Міністрів України (Міністерство розвитку громад та територій)
27. Компетенція та діяльність Державної інспекції архітектури та містобудування України (ДІАМ)
28. Інституції та правові положення, що забезпечують реєстрацію, гарантію та захист прав осіб на місто в Україні.
29. Компетенція та діяльність Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру.
30. Компетенція та діяльність Державного фонду документації із землеустрою та оцінки земель
31. Компетенція та діяльність виконавчих органів сільських, селищних та міських рад.
32. Компетенція та діяльність районних, районів у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій.
33. Компетенція та діяльність державних реєстраторів прав на нерухоме майно.
34. Компетенція та діяльність органів нотаріату.
35. Інститут територіальних громад в зв'язку із реалізацією права на місто.
36. Інститут форм безпосереднього волевиявлення територіальних громад: місцевих виборів, місцевих референдумів та інших форм безпосередньої демократії.
37. Компетенція органів місцевого самоврядування при реалізації права на місто.
38. Питання розгляду конфліктних ситуацій при реалізації права на місто.
39. Землепорядна документація. Користування Державним фондом документації із землеустрою.
40. Основні види документації із землеустрою та вимоги щодо їх погодження та затвердження.
41. Судовий порядок вирішення земельних спорів.
42. Дозвільна документація на будівництво. Отримання документів дозвільного характеру у сфері будівництва.
43. Аудит об'єкта та забудовника. Аудит документів на новобудови.
44. Огляд типових контрактів FIDIC, структура та їх особливості.
45. Застосування проформ FIDIC в Україні, окремі питання (доцільність, їх імплементація, рекомендації).
46. Рада з врегулювання/запобігання спорів у контрактах FIDIC.
47. Судова практика в Україні з питань застосування контрактів FIDIC.
48. Судовий порядок спорів в сфері будівництва.
49. Правовстановлюючі документи на нерухомість.
50. Електронна торгівля нерухомим майном (он-лайн аукціони).
51. Система "СЕТАМ" та її особливості.
52. Процедура проведення електронних торгів з продажу нерухомого майна.
53. Судова практика вирішення спорів, пов'язаних з електронними торгами з продажу нерухомого майна.
54. Судові спори з органами державної влади та органами місцевого самоврядування стосовно прав на об'єкти нерухомого майна.
55. Практика звернення до Офісу протидії рейдерству Міністерства юстиції України.
56. Практика притягнення до відповідальності у сфері незаконного заволодіння нерухомим майном.
57. Політико-правові аспекти реалізації права на місто.
58. Реалізація права на участь
59. Право на привласнення
60. Право на доступне житло
61. Право на інфраструктуру
62. Право на екологічне міське середовище
63. Гендерні аспекти реалізації права на місто
64. Проблемні питання правового статусу суб'єктів, що беруть участь у процесі створення середовища, та суб'єктів привласнення

65. Питання правового статусу суб'єктів будівництва (замовників, забудовників, проєктувальників, архітекторів) як професіоналів.
66. Правовий статус консультантів.
67. Правовий статус інвесторів.
68. Суб'єкти привласнення як особи, які здійснюють права споживачів
69. Правовий режим об'єктів привласнення
70. Сучасні концепції нерухомих речей та об'єктів, з ними пов'язаних.
71. Проблемні питання правового режиму земельних ділянок у міському середовищі.
72. Проблемні питання правового режиму багатоквартирних будинків.
73. Зміна цільового призначення об'єктів привласнення.
74. Проблемні питання поверхової власності. Квартирні права.
75. Проблемні питання правового режиму житлових приміщень у багатоквартирних будинках.
76. Проблемні питання правового режиму нежитлових приміщень у багатоквартирних будинках.
77. Правові аспекти доступу до міської інфраструктури та зон рекреації.
78. Правовий режим інформаційного середовища у міському просторі
79. Роль та значення інформації в міському просторі
80. Право на інформування у міському просторі
81. Правові аспекти інтернету речей у міському просторі
82. Цифрові інструменти в сфері нерухомості
83. Види цифрових послуг, які можна надавати онлайн.
84. Перевірка нерухомості за допомогою онлайн інструментів.
85. Електронний документообіг в сфері нерухомості.
86. Правові аспекти захисту персональних та індустріальних даних у міському просторі.
87. Речові права як субстанційне ядро права на привласнення
88. Сучасні концепції речових прав та міський простір.
89. Обмеження абсолютної дії речових прав у міському середовищі
90. Обтяження та питання ієрархії прав на об'єкти привласнення
91. Конструкції речових прав, що забезпечують право на привласнення: суперфіцій, узурпувати, сервітути, емфітевзис.
92. Загальна власність та права очікування в контексті реалізації права на привласнення.
93. Актуальні питання сусідських прав.
94. Актуальні питання захисту речових прав у міському просторі
95. Актуальні питання регулятивних та охоронних відносин, спрямованих на реалізацію права на привласнення
96. Особливості договірних відносин під час встановлення речових прав на земельну ділянку.
97. Особливості договірних відносин при встановленні прав очікування на об'єкти нерухомості (права очікування та договори на участь у пайовому будівництві).
98. Особливості договору генерального підяду.
99. Моделі співробітництва при організації підрядних робіт у будівництві.
100. Особливості договорів на проєктування у будівництві.
101. Договірна та деліктна відповідальність у будівництві.
102. Питання спадкування прав привласнення та прав очікування.
103. Приватно-правова відповідальність за порушення прав на місто.
104. Питання правового регулювання інвестиційної діяльності на об'єкти привласнення
105. Поняття інвестицій в сфері створення об'єктів прав привласнення..
106. Суб'єкти інвестиційної діяльності.
107. Права, обов'язки і гарантії суб'єктів інвестиційної діяльності.
108. Організаційно-правові механізми фінансування капітального будівництва.
109. Правовий режим розробки і затвердження інвестиційних проєктів будівництва.
110. Порядок реалізації інвестиційних проєктів будівництва.
111. Основні засади проведення експертизи інвестиційних програм і проєктів будівництва.

112. Участь держави в інвестиційній діяльності.
113. Судова практика щодо інвестування.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

1. Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку студента він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.
2. Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) перевіряються на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій студентів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

ПОЛІТИКА ЩОДО ВІДВІДУВАННЯ

1. Студент, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату ФУПП документ, який засвідчує ці причини.
2. Студент, який пропустив лекційне заняття, повинен законспектувати зміст цього заняття та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку.
3. Студент, який пропустив практичне заняття, повинен законспектувати джерела, які були визначені викладачем як обов'язкові для конспектування, та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку.
4. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

I. Нормативно-правові акти

- Конституція України у редакції Закону України від 02.06.2016 р. №1401-VIII. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
- Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. №436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/436-15>.
- Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.
- Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липн. 2005 р. № 2747-IV. *Офіц. вісн. України*. 2005. № 32. Ст. 1918. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15/ed20170803#Text>.
- Кодекс України з процедур банкрутства від 18 жовтня 2018 р. №2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19>.
- Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1 - 212-20). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
- Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 213-330). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10>.
- Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. №2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
- Цивільний Кодекс України від 16 січня 2003 р. №435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/435-15>.
- Закон України «Про адміністративні послуги» від 6 вересн. 2012 р. № 5203-VI. *Офіц. вісн. України*. 2012. № 76. Ст. 3067. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text>.
- Закон України «Про архітектурну діяльність» від 20 травня 1999 р. №687-XIV. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-14>.

Закон України «Про будівельні норми» від 5 листопада 2009 р. №1704-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1704-17>.

Закон України «Про відповідальність підприємств, установ та організацій за правопорушення у сфері містобудування» від 14 жовтня 1994 р. №208/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/208/94-вр>.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель» від 17 червня 2020 р. №711-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/711-20#Text>.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання інвестиційної діяльності в Україні» від 20 вересня 2019 р. №132-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132-20>.

Закон України «Про Генеральну схему планування території України» від 07 лютого 2002 р. №3059-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3059-14>.

Закон України «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні» від 17.12.2020 р. №1116-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1116-20#Text>.

Закон України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно» від 01 липня 2004 р. №1952-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15>.

Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» від 5 лют. 2015 р. № 157-VIII. *Офіц. вісн. України*. 2015. № 8. Ст. 471. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19#Text>.

Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13 січн. 2011 р. № 2939-VI. *Офіц. вісн. України*. 2011. № 10. Ст. 446. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>.

Закон України «Про землеустрій» від 22 травня 2003 р. №858-IV. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/858-15>.

Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18 вересня 1991 р. №1560-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.

Закон України «Про інформацію». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.

Закон України «Про Кабінет Міністрів України» від 27 лют. 2014 р. № 794-VII. *Офіц. вісн. України*. 2014. № 20. Ст. 619. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>.

Закон України «Про комплексну реконструкцію кварталів (мікрорайонів) застарілого житлового фонду» від 22 грудня 2006 р. №525-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/525-16>.

Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» від 02 березня 2015 р. №222-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19>.

Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травн. 1997 р. № 280/97-ВР. *Офіц. вісн. України*. 1997. № 25. Ст. 20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр#Text>.

Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квітн. 1999 р. № 586-XIV. *Офіц. вісн. України*. 1999. № 18. Стр. 3. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>.

Закон України «Про надання будівельної продукції на ринку» від 2 вересня 2020 р. №850-IX. Відомості Верховної Ради. 2021. №14. Ст. 119. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/850-20#Text>.

Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26 листопада 2015 р. №848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.

Закон України «Про наукову і науково-технічну експертизу» від 10 лютого 1995 р. № 51/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/51/95-вр>.

Закон України «Про оренду землі» від 6 жовтня 1998 р. №161-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14>.

Закон України «Про оренду державного та комунального майна» від 03 жовтня 2019 р. №157-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-20>.

Закон України «Про основи містобудування» від 16 листопада 1992 р. №2780-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2780-12>.

Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 05 квітня 2007 р. №877-V у редакції від 01.10.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text>.

Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17 лютого 2011 р. №3038-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17>.

Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» від 17 березн. 2011 р. № 3166-VI. *Офіц. вісн. України*. 2011. № 27. Ст. 1123. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text>.

Указ Президента України «Про заходи щодо вдосконалення державного регулювання у сфері будівництва житла та стабілізації ситуації на первинному ринку житла» від 03 березня 2006 р. №185/2006. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185/2006>.

Перелік центральних органів виконавчої влади, до повноважень яких належить питання нормування у будівництві (редакція станом на 03.04.2019): затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2010 р. №197. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/197-2010-п>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання забезпечення функціонування Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва» від 23 червня 2021 р. №681. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/681-2021-%D0%BF#Text>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання функціонування органів архітектурно-будівельного контролю та нагляду» від 23 грудня 2020 р. №1340. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1340-2020-%D0%BF#Text>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Питання прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів» від 13 квітня 2011 р. №461. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/461-2011-п>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку суб'єктів нормування у будівництві» від 28 квітня 2021 р. №438. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/438-2021-%D0%BF#n13>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для створення містобудівного кадастру на державному рівні» від 7 липня 2021 р. №700. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/700-2021-%D0%BF#Text>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку державного фінансування капітального будівництва» від 27 грудня 2001 р. №1764. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1764-2001-п>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку затвердження проектів будівництва і проведення їх експертизи та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» від 11 травня 2011 р. №560. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/560-2011-п>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення державного архітектурно-будівельного контролю» від 23 травня 2011 р. №553. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/553-2011-п>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присвоєння адрес об'єктам будівництва, об'єктам нерухомого майна» від 7 липня 2021 р. №690. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/690-2021-%D0%BF#Text>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення архітектурних та містобудівних конкурсів» від 25 листопада 1999 р. №2137. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2137-99-п>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення моніторингу та оцінки ступеня безбар'єрності об'єктів фізичного оточення і послуг для осіб з інвалідністю» від 26 травня 2021 року №537. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537-2021-%D0%BF#Text>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення обстеження прийнятих в експлуатацію об'єктів будівництва» від 12 квітня 2017 р. №257. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/257-2017-%D0%BF#Text>.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації» від 1 вересня 2021 р. №926. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/926-2021-%D0%BF#Text>.

Класифікація видів цільового призначення земель: Затв. Наказом Державного комітету з земельних ресурсів від 23 липня 2010 р. №458. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1011-10>.

Порядок нормативної грошової оцінки земель населених пунктів [Електронний ресурс]: Затв. Наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 25 листопада 2016 р. №489. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1647-16>.

II. Підручники, навчальні посібники

Адміністративне право України. Повний курс: підручник. Галуцько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с. URL: <http://sipl.com.ua/?p=5095>.

Державне управління: підручник: у 2 т. / ред. кол. Ю. Ковбасюк та ін. Київ: Дніпропетровськ: НАДУ, 2013. Т. 1. 564 с. URL: <https://org2.knuba.edu.ua/user/index.php?id=3124> (дата звернення: 01.06.2021)

Державне управління: підручник: у 2 т. / ред. кол. Ю. Ковбасюк та ін. Київ: Дніпропетровськ: НАДУ, 2012. Т. 2. 324 с. URL: <https://org2.knuba.edu.ua/user/index.php?id=3124> (дата звернення: 01.06.2021)

Кримінальне право України: Особлива частина: підручник. За ред. В.В. Сташиса, В.Я. Тація. 4-те вид., переробл. і допов. Х.: Право, 2010. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI-2010/UgolovPravoOsob.pdf.

Майданик Р. А. Речове право: підручник / Р. А. Майданик. К.: Алерта, 2019. 1102 с.

Немець Л. М., Яковлєва Ю. К., Полевич І. О. Муніципальне управління: навчальний посібник. Харків, 2013. 74 с. URL: <https://org2.knuba.edu.ua/user/index.php?id=3124> (дата звернення: 01.06.2021)

Право в публічному управлінні: навч. посіб. / В. В. Баштанник та ін. Херсон: 2020. 408 с. URL: <https://org2.knuba.edu.ua/user/index.php?id=3130> (дата звернення: 01.06.2021).

Публічне управління: навч. посіб. / А. В. Стасишин та ін. Львів, 2019. 460 с.

Енциклопедія державного управління: у 8 т. Т. 5. Територіальне управління / О. Ю. Амосов та ін. Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2011. 408 с.

Публічне управління: термінол. слов. / Куйбіда В. С. та ін.; за ред. В. С. Куйбіди. Київ, 2018. 224 с. URL: <https://org2.knuba.edu.ua/user/index.php?id=3124> (дата звернення: 01.06.2021)

III. Збірники «Будівельне право»

Будівельне право: проблеми теорії і практики [зб. наук. пр.]: Матеріали Першої наук.-практ. конф., (Київ, 3 листопада 2017 р.) / Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. – Київ–Тернопіль: «Економічна думка», 2017. 242 с. URL: http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/7143/1/KONF_BUD_PRAVO.pdf.

Будівельне право: проблеми теорії і практики [зб. наук. пр.]. Матеріали Другої наук.-практ. конф., (Київ, 3 листопада 2017 р.) / Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. Київ–Тернопіль: «Економічна думка», 2018. 283 с. URL: <http://www.knuba.edu.ua/ukr/wp-content/uploads/2021/04/Будівельне-право-Збірник-матеріалів-конференції-2018.pdf>.

Будівельне право: проблеми теорії і практики [зб. наук. пр.]. Вип. III. Матеріали Третьої наук.-практ. конф., (Київ, 4 грудня 2019 р.) / Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. Київ–Тернопіль: «Бескиди», 2019. В 2-х ч. Ч. 1. 231 с. URL: <http://www.knuba.edu.ua/ukr/wp-content/uploads/2021/04/Будівельне-право-2019-Збірник-праць-Част.1.pdf>.

Будівельне право: проблеми теорії і практики [зб. наук. пр.]. Вип. III. Матеріали Третьої наук.-практ. конф., (Київ, 4 грудня 2019 р.). Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. Київ–Тернопіль: «Економічна думка», 2019. В 2-х ч. Ч. 2. 175 с. URL: <http://www.knuba.edu.ua/ukr/wp-content/uploads/2021/04/Будівельне-право-2019-Збірник-праць-Част.2.pdf>.

Будівельне право: теорія та практика містопланування та містобудування. Зб. наук. пр. Вип. IV. За матеріалами Четвертої Міжнародної наук.-практ. конф. «Будівельне право», (Київ, 20 листопада 2020 р.) / Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. Київ–Тернопіль: «Економічна думка», 2020. 192 с. URL: <http://www.knuba.edu.ua/ukr/wp-content/uploads/2021/04/Будівельне-право-Збірник-2020.pdf>

Будівельне право: теорія та практика містопланування та містобудування. Зб. наук. пр. Вип. V. За

матеріалами П'ятої Міжнародної наук.-практ. конф. «Будівельне право» (Київ, 10 грудня 2021 р.) / Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. Київ–Тернопіль: КНУБА, «Бескиди», 2021. 199 с.

IV. Наукові статті, монографії, аналітичні огляди

Квасніцька О.О. Сутність будівельної діяльності. *Наукові праці Національного університету “Одеська юридична академія”*. 2011. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/3903/Kvasnitska%20Sutnist%20budivelmoi%20diyalnostu.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 01.08.2019).

Козич О.М. Досвід провідних країн світу в управлінні будівельною галуззю. URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2012-2/doc/5/02.pdf> (дата звернення: 01.11.2019).

Михайлюк Я.Б. Децентралізація у сфері містобудування. *Право і суспільство*. 2018. №2, частина 3. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2018/2_2018/part_3/22.pdf (дата звернення: 01.11.2019).

Огляд реформ в будівництві та нерухомості 2018-2019 років [Електронний ресурс]. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/74224/mod_resource/content/1/Реформи%20в%20будівництві%20та%20нерухомості%202018-2019.pdf (дата звернення: 01.12.2019).

Перекуда Є.В. Право на місто: проблеми та шляхи реалізації // Права людини в умовах розбудови соціальної правової держави в Україні. Зб. наук. пр. Матеріали «круглого столу» (Київ, 10 грудня 2020 р.) / Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. Київ–Тернопіль: КНУБА, “Бескиди”, 2020. С.65-74.

Реформування нормативно-правового регулювання будівельної галузі в Україні: підсумковий звіт Baker McKenzie. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/134594/mod_resource/content/1/zvit_baker_mckenzie.pdf.

Рибак К.О. Щодо правової природи містобудівного права. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Юриспруденція. 2017. №25. С. 56-58. URL: <http://vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc25/16.pdf> (дата звернення: 01.11.2019).

Сім кроків з децентралізації системи держархбудконтролю. Будівництво – під контроль громади: Методичний посібник. URL: http://kbu.org.ua/assets/app/documents/metodichniy_posibnik2.pdf (дата звернення: 01.08.2019).

Стукаленко О.В. Світовий досвід регулювання будівельної діяльності на прикладі США. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки»*. 2016. Вип. 2. Том. 2. С. 112-115. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_jur_2016_2%282%29__28 (дата звернення: 01.08.2019).

Тарасюк В.Г., Белоконь О.Л. Параметричний метод нормування у будівництві. *Наука та будівництво*. 2018 №4(18). С. 13-17. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ntab_2018_4_4 (дата звернення: 01.08.2019).

Халабуденко О.А. Будівельне право: деякі методологічні підходи до сфери правової дійсності, яка формується. *Будівельне право: проблеми теорії і практики* [зб. наук. пр.]. Матеріали Другої наук.-практ. конф., (Київ, 6 грудня 2018 р.). Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. Київ–Тернопіль: «Економічна думка», 2018. С. 34-44. URL: https://www.academia.edu/39259535/БУДІВЕЛЬНЕ_ПРАВО_ДЕЯКІ_МЕТОДОЛОГІЧНІ_ПІДХОДИ_ДО_СФЕРИ_ПРАВОВОЇ_ДІЙСНОСТІ_ЯКА_ФОРМУЄТЬСЯ (дата звернення: 01.11.2019).

Lefebvre H., 1991: The production of space. Blackwell, Oxford.

Девід Харві: Право на місто, 2008 http://www.intelros.ru/pdf/logos_03_2008/04.pdf.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Київського національного університету будівництва і архітектури. URL: <http://library.knuba.edu.ua/>.

2. Освітній сайт КНУБА. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/>.

3. Офіційне Інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua/>.

4. Сайт Верховної Ради України. URL: www.rada.dov.ua.

5. Міністерство розвитку громад та територій України. URL: <https://www.minregion.gov.ua/>.
6. Державна інспекція архітектури та містобудування. URL: <https://diam.gov.ua/>.
7. Асоціація міст України. URL: <https://auc.org.ua/>. (дата звернення 01.06.2022).
8. Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування “Асоціація об’єднаних територіальних громад”. URL: <https://hromady.org/>. (дата звернення 01.06.2022).